

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/38/2016
Identifikačné číslo spisu: 4013200185
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4013200185.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Mgr. Y. X., PhD., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. č. XX, XXX XX Q. a 2/ U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. č. XX, XXX XX Q., obaja právne zastúpení: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, 811 02 Bratislava, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: Úradu verejného zdravotníctva, so sídlom Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. OLP/35/2013 z 31. januára 2013, v konaní o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/15/2013-179 z 24. júna 2015 a o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/15/2013-200 z 11. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/15/2013-179 z 24. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/15/2013-200 z 11. apríla 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. OLP/35/2013 zo dňa 31.01.2013, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Nitra č. EPI/A/2012/03076 zo dňa 21.11.2012, ktorým bola žalobkyňa v 1. rade uznaná vinnou zo spáchania priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. k/ zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) a ktorým jej za spáchaný priestupok bola podľa § 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. uložená pokuta vo výške 100,- eur a povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 16,- eur potvrdil. Spáchania priestupku na úseku verejného zdravotníctva sa mala žalobkyňa v 1. rade dopustiť tým, že nezabezpečila ako zástupca svojho dieťaťa W. X., nar. XX.XX.XXXX jeho povinné očkovanie v 3. a 5. mesiaci života prvou a druhou dávkou vakcíny proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovému zápalu pečene typu B, hemofilovým invazívnym nákazám a pneumokokovým invazívnym ochoreniam, čím porušila ustanovenie § 51 ods. 1 písm. d/ v spojení s ustanovením § 51 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z., v spojení s § 5 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z. (ďalej len „Vyhláška č. 585/2008 Z. z.“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v spojení s prílohou č. 2 Vyhlášky č. 585/2008 Z. z..

Krajský súd uviedol, že konanie žalobkyne (v 1. rade), ktoré vykazuje znaky priestupku, vyplýva zo zistení správneho orgánu zadokumentované v administratívnom spise a mala sa ho dopustiť tým, že ako zástupca svojho dieťaťa W. X., nar. XX.XX.XXXX nezabezpečila jeho povinné očkovanie v 3. a 5. mesiaci života prvou a druhou dávkou vakcíny proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovému zápalu pečene typu B, hemofilovým invazívnym nákazám a pneumokokovým invazívnym ochoreniam, hoci táto povinnosť jej vyplýva zo zákona č. 355/2007 Z. z., čím porušila ustanovenie § 51 ods. 1 písm. d/, § 51 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z., v spojení s § 5 ods. 3 Vyhlášky č. 585/2008 Z. z., čo vyplýva z oznámenia všeobecného lekára MUDr. U. X. zo dňa 20.09.2012 a zo zdravotnej dokumentácie mal. W., v ktorej je ošetrojúci lekár povinný viesť podľa § 13 citovanej vyhlášky záznamy o zdravotnom stave pacienta. Z dokazovania nevyplýva a nebolo preukázané, že by lekár u mal. W. zistil kontraindikáciu očkovania. Sám ošetrojúci lekár potvrdil, že predtým, ako chcel pristúpiť k očkovaniu mal. W., túto vyšetril a nezistil kontraindikáciu. Pred týmto očkovaním mal. W. bola očkovaná látkou Rotarix proti rotavírusovým infekciám a matka (žalobkyňa) udávala reakciu po očkovaní, ktorá však do 48 hodín po očkovaní odznela, ale dieťa nebolo pre reakciu v ambulancii MUDr. X. ošetrované. Krajský súd neprihliadol na námietku žalobkyne, ktorá namietali aj škodlivosť vedľajších účinkov, z dôvodu, že neexistujú odborné štúdie, z ktorých by vyplývala garancia, že očkovacie vakcíny nemajú škodlivé vedľajšie účinky na individuálne ľudské zdravie, ako aj, že Štátny ústav pre kontrolu liečiv nariadil stiahnutie predmetnej vakcíny z dôvodu jej kontaminácie, keďže zo spisu nevyplýva, že by ošetrojúci lekár MUDr. X. ako odborne spôsobilý zdravotnícky pracovník na posúdenie kontraindikácie u dieťaťa vo vzťahu k očkovaniu, chcel použiť vakcínu, ktorá by nebola riadne registrovaná v národnej registrácii, ktorú zabezpečuje Štátny ústav pre kontrolu liečiv, keď tento plniac si zákonnú povinnosť nariadil stiahnutie iba jednej šarže vakcíny A21CB3191B exp. 01/2014, nie však jej plošné stiahnutie, ako si to podľa názoru krajského súdu, vysvetľuje žalobkyňa. Ošetrojúci lekár dieťaťa mienil na povinné očkovanie mal. W. použiť vakcínu určenú proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovému zápalu pečene typu B, hemofilovým invazívnym nákazám a pneumokokovým invazívnym ochoreniam v súlade s požiadavkami stanovenými zákonom.

Krajský súd uznesením z 15.07.2013, č. k. 11S/15/2013-74 prerušil konania do skončenia konania na Ústavnom súde Slovenskej republiky vo veci vyslovenia nesúladu ust. § 51 ods. 1 písm. d/ a § 62 písm. a/ zákona č. 355/2007 Z. z. a ust. § 6 Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 585/2008 Z. z.. Ústavný súd SR návrh krajského súdu prijal uznesením zo dňa 06.11.2013, č. k. PL. ÚS 12/2013-9 a nálezom zo dňa 10.12.2014, č. k. PL. ÚS 10/2013-146 nevyhovet návrhu Krajského súdu v Nitre.

Krajský súd v súvislosti s námietkou žalobkyne (v 1. rade) s poukazom na ochranu zdravia maloletej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16.04.2014, sp. zn. 2Szd/1/2013, podľa ktorého povinné očkovanie ako nedobrovoľná lekárska starostlivosť síce činí zásah do práva na rešpektovanie súkromného života, ktoré zahŕňa osobnú, fyzickú a mentálnu integritu garantovanú článkom 8 ods. 1 Dohovoru, avšak takýto zásah preto neznamená automaticky porušenie práva, ak je vykonaný v súlade so zákonom, ak sleduje legitímny cieľ ochrany zdravia a je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. V uvedenom kontexte poukázal aj na záver Ústavný súd SR vyslovený nálezom zo dňa 10.12.2014, č. k. PL. ÚS 10/2013-146, podľa ktorého žiadna medicínska metóda dosiaľ nezachránila toľko životov na celom svete ako očkovanie, ktoré je v súčasnosti považované za jeden z

najdôležitejších nástrojov primárnej prevencie. Vďaka zavedenému a detailne prepracovanému systému povinného očkovania sa v Slovenskej republike vyskytuje len veľmi málo prenosných ochorení, ktoré sú bežné v iných krajinách. Rovnako neprihliadol ani na námietku žalobkyne, že rozhodnutie žalovaného je nezákonné, keď bol toho názoru, že žalovaný správny orgán riadne a dostatočne zistil skutkový stav veci a rozhodnutie napĺňa náležitosti § 47 Správneho poriadku, na ktorý zákon č. 355/2007 Z. z. odkazuje (§ 56 ods. 3, prejednávane priestupkov) a správny orgán svoje rozhodnutie odôvodnil v ústavnom a zákonomnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. V závere rozsudku krajský súd uzavrel, že záver oboch správnych orgánov, ktorí urobili vo svojich rozhodnutiach, zodpovedá zásadám logického myslenia a je v súlade s hmotnoprávnymi ustanoveniami vyššie citovaných zákonov, a preto sa s nimi stotožnil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a neúspešným žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie čo odôvodnili tým, že súd mechanicky prevzal argumentáciu žalovaného z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, resp. argumentáciu ústavného súdu a to bez toho, aby prihliadol na skutkový stav. Zároveň sa krajský súd nevysporiadal s argumentáciou žalobcov ohľadne rodinnej anamnéze matky, u ktorej sa nachádza zdokladovateľné ochorenie a alergia, ktoré sú kontraindikáciou očkovania, ako aj ohľadne závažnej reakcie maloletej na predchádzajúce očkovanie a prejavenie sa vedľajších účinkov po očkovaní ich prvého dieťaťa. Žalobcovia mali za to, že jednoznačne preukázať existenciu kontraindikácie je možné až po samotnej aplikácii vakcíny a preto ak chcú predísť nežiaducim účinkom vakcíny a ochrániť svoje dieťa, nemôžu najprv súhlasiť s podaním vakcíny a nechať dieťa zaočkovať a následne dokazovať, že nastali kontraindikácie, pre ktoré dieťa nemalo byť očkované. V odvolaní ďalej namietali, že rozsudok nespĺňa kvalitatívne požiadavky kladené na rozhodnutie, keď sa súd nevysporiadal s ich námietkou formálnosti poskytnutia informovaného súhlasu a výhradou svedomia, ktorú uplatnili z dôvodu vnútorného presvedčenia, z obavy z rizík očkovania a najlepšieho záujmu dieťaťa, ako aj pre výhrady proti zloženiu vakcíny. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov mal za to, že napadnutý rozsudok je vecne správny a zákonný, obsahujúci všetky formálne i obsahové náležitosti. Poukázal na príslušné ustanovenia relevantných právnych predpisov a uviedol, že hlásenie ošetrojúceho lekára o odmietnutí povinného očkovania a o aktuálnom zdravotnom stave dieťaťa neuvádza žiadne závažné zdravotné dôvody, pre ktoré by maloletá nemohla byť očkovaná. Podľa odbornej verejnosti kontraindikácia je stav (organizmu), ktorý znemožňuje alebo zakazuje podanie liečiva. Preukázať jednoznačne existenciu kontraindikácie nie je možné po aplikácii látky, je to chybný výklad žalobcov, po aplikácii liečiva sa preukážu nežiaduce účinky, nie kontraindikácia. Kontraindikácia sa stanovuje vždy iba na základe všetkých dostupných informácií a výsledkov o zdravotnom stave pacienta, a to pred podaním liečiva, inak by nebolo možné podať nikomu žiadne liečivo. Očkovacia látka patrí medzi liečivá, preto by nemali byť iným spôsobom posudzované nežiaduce účinky po očkovaní inak, ako nežiaduce účinky po aplikácii iných liekov. Očkovanie je zásahom do organizmu a môžu sa po ňom, tak ako aj po každom inom lieku, vyskytnúť reakcie. Riziko z komplikácií po prekovaní infekčného ochorenia, najmä po prekonaní primoinfekcie, je však neporovnateľne vyššie. Charakter reakcie po očkovaní, jej stupeň závažnosti a vzťah ku konkrétnej očkovacej látke predstavujú zásadnú informáciu v hodnotení možnosti pokračovania očkovania alebo stanovenia kontraindikácie (dočasnej alebo trvalej). Väčšina reakcií po očkovaní patrí medzi očakávané reakcie, ktoré sa v súvislosti s podaním očkovacej látky už vyskytli a sú uvedené v príbalovom letáku pre užívateľa. Ich frekvencia výskytu je rôzna, závisí od individuálnej predispozície jednotlivca, ale aj od aplikačnej techniky. V klinickej praxi výrazne prevažujú fyziologické reakcie po aplikácii očkovacích látok a najmä časová koincidencia reakcie po očkovaní s iným ochorením, ktorého vznik mnohokrát vôbec príčinne nesúvisí s podaním očkovacej látky. Žalovaný zdôraznil, že ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia je vecou celospoločenskou, t. j. celej populácie a zabezpečenie verejného zdravia nie je možné ponechať na slobodnej voľbe jednotlivca a preto ani zákon č. 355/2007 Z. z. takéto ustanovenie o akomkoľvek odmietnutí ktorejkoľvek povinnosti, ustanovenej týmto zákonom, nemá a preto ani zástupca

dieťaťa nemá právo odmietnuť jeho povinné očkovanie. Povinné očkovanie ako jedno z najúčinnějších nástrojov v boji proti prenosu a šíreniu sa nebezpečných prenosných ochorení a ako prostriedok, slúžiaci na ochranu verejného zdravia nemôže byť viazaný na „súhlas“ jednotlivca; v takomto prípade by celoplošnú ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia nemohol štát úspešne zabezpečiť. Žalobcovia nenamietali postup ošetrojúceho lekára pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti maloletej, hoci vyjadrenie podali v krátkom čase po odmietnutí očkovania, na základe čoho považuje žalovaný námietky o formálnosti poskytnutia informovaného súhlasu, uvedené v odvolaní, za zavádzajúce, a to aj z toho dôvodu, že žalobcovia mohli dostať na svoje otázky a námietky odpovede aj na vyššie uvedenom prejednávaní priestupku na prvostupňovom orgáne a následne rozhodnúť o zabezpečení povinného očkovania dieťaťa. Záverom odvolania žalovaný uviedol, že samotný výkon očkovania je výkonom v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti a orgány verejného zdravotníctva nie sú oprávnené akoukoľvek formou kontrolovať úroveň, rozsah a spôsob jej poskytovania; tieto kompetencie má Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Pri podozrení na pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa žalovaní mohli obrátiť na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Napadnutým rozhodnutím príslušný orgán verejného zdravotníctva nezasiahol do slobody myslenia, či vnútorného presvedčenia žalobcov. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Na podnet žalovaného krajský súd uznesením č. k. 11S/15/2013-200 z 11.04.2016 opravil zjavnú nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozsudku č. k. 11S/15/2013-179 z 24.06.2015, časť odôvodnenie strana 4, riadok 4. „Z predloženého administratívneho spisu žalovaného, súčasťou ktorého je i spis prvostupňového správneho orgánu, teda správcu dane...“, tak, že správne má znieť: „Z predloženého administratívneho spisu žalovaného, súčasťou ktorého je i spis prvostupňového správneho orgánu, teda Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre....“.

Proti opravnému uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac podaním meritórneho odvolania. Odvolanie voči opravnému uzneseniu odôvodnili odkazom na dôvody odvolania proti rozsudku.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov proti opravnému uzneseniu krajského súdu uviedol, že žalobcovia neuviedli v čom považujú opravné uznesenie za nesprávne, ani čoho sa podaným odvolaním domáhajú. Dôvody uvedené v odvolaní voči rozsudku sa na opravné uznesenie nevzťahujú a nemožno ich aplikovať. Pri vyhotovení rozsudku došlo k zjavnej nesprávnosti, preto bolo potrebné vykonať opravu. Žalovaný mal za to, že fakt, ktorý bol predmetom opravy bol nepopierateľný a odvolanie žalobcov je účelová snaha o predlžovanie konania a tým marenie výkonu rozhodnutia správneho orgánu. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, opravné uznesenie a konanie, ktoré im predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaniach žalobcov a dospel k záveru, že týmito odvolaniami nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 26.04.2018 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta O.s.p.). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnictve (prvostupňového ani odvolacieho) nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, t.j. preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na závažnosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich vydania.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívnych spisov správnych orgánov oboch stupňov a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu. S poukazom na uvedené potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V prvom rade odvolací súd zhodne s krajským súdom poukazuje na právny názor vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze č. k. PL. ÚS 10/2013-146 zo dňa 10.12.2014, a to: „V prípade právnej úpravy povinného očkovania je samotná povinnosť podrobiť sa povinnému očkovaniu uložená všetkým fyzickým osobám v § 51 ods. 1 písm. d/ zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, teda zákonom. Podzákonný predpis - vyhláška upravujúca prevenciu a kontrolu prenosných ochorení - je vydaný na základe zákonného splnomocnenia v § 62 písm. a/ uvedeného zákona, ktoré je dostatočne presné a určité a ústavne akceptovateľným spôsobom splnomocňuje ministerstvo zdravotníctva na vydanie podzákonného vykonávacieho právneho predpisu v konkrétnej oblasti. Avšak tento podzákonný predpis už neustanovuje povinnosť podrobiť sa povinnému očkovaniu, ale len konkretizuje problematiku upravenú v podstatných rysoch samotným zákonom. Právna úprava povinného očkovania na zákonnej úrovni v spojení s podzákonným vykonávacím právnym predpisom pamätá aj na zdravotné kontraindikácie dieťaťa (resp. osoby povinnej podrobiť sa povinnému očkovaniu). V týchto prípadoch § 12 ods. 2 písm. d/ v spojení s § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v spojení s § 13 ods. 1 a 2 vyhlášky upravujúcej prevenciu a kontrolu prenosných ochorení neupravuje povinnosť podrobiť sa povinnému očkovaniu, resp. ukladá povinnosť lekára vykonávajúceho povinné očkovanie zohľadňovať pred povinným očkovaním prípadné známe zdravotné kontraindikácie. Rovnako nie je možné ustáliť a mať za preukázaný všeobecný negatívny vplyv očkovania na ľudí. Naopak, je preukázaný pozitívny vplyv povinného očkovania na

predchádzanie vzniku a šírenia prenosných a smrteľných ochorení, napr. aj úplnou eradikáciou pravých kiahní. Čo sa týka bezpečnosti očkovacích látok pre zdravie ľudí, ich neškodnosti a predchádzania nežiaducich účinkov liekov, nad uvedeným drží ochrannú ruku štát v podobe úpravy štátnej kontroly liečiv prostredníctvom Štátneho ústavu na kontrolu liečiv v zmysle zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V týchto intenciách je potrebné ustáliť, že aj povinné očkovanie (a očkovanie ako také) je zásahom do integrity človeka. Avšak účelom a dôsledkom povinnosti podrobiť sa povinnému očkovaniu nie je ukončenie života alebo priama hrozba jeho ukončenia, ale naopak, účelom je život chrániť a predchádzať vzniku a šíreniu prenosných a smrteľných ochorení. Pri dodržaní právom predpísaných zdravotníckych postupov a zohľadnení zdravotných kontraindikácií očkovanej osoby nie je následkom povinného očkovania ohrozenie života, ale naopak, jeho ochrana.“

Okrem uvedeného najvyšší súd dodáva, že právo na rešpektovanie súkromného života nemožno považovať za právo absolútne, a preto zásah do tohto práva automaticky neznamená aj porušenie tohto práva. Fyzická integrita človeka je obsiahnutá v koncepte „súkromného života“, pričom povinný lekársky zásah, ak je čo i len minimálnej dôležitosti, činí zásah do tohto práva. Povinné očkovanie potom ako nedobrovoľná lekárska starostlivosť rovnako činí zásah do práva na rešpektovanie súkromného života, ktoré zahŕňa osobnú, fyzickú a mentálnu integritu garantovanú článkom 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Takýto zásah neznamená automaticky porušenie práva, ak je vykonaný v súlade so zákonom, ak sleduje legitímny cieľ ochrany zdravia a je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti (článok 8 ods. 2 Dohovoru).

V zmysle uvedeného najvyšší súd, ako súd odvolací, ustálil, že rozsudok krajského súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a dostatočného skutkového stavu zisteného správnymi orgánmi. V danom prípade neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 51 ods. 1 písm. a/ zákona č. 355/2007 Z. z. za bodkočiarkou, keďže súčasťou predloženého administratívneho spisu správnych orgánov je potvrdenie všeobecného lekára maloletého o neexistencii kontraindikácií maloletého (viď nález zo dňa 17.10.2012 a písomné stanovisko zo dňa 08.11.2012). Toto potvrdenie dokazuje, že u maloletej neboli v rozhodnom čase v súvislosti s predmetným povinným očkovaním zistené žiadne známe kontraindikácie. Názor žalobkyne o existencii kontraindikácií sa preto javí ako subjektívny, navyše nepodložený žiadnymi relevantnými dôkazmi. Obdobne nebola preukázaná „závažná reakcia na predchádzajúce očkovanie“ maloletej a „prejavenie vedľajších účinkov“ u jej prvého dieťaťa. Z písomného stanoviska zo dňa 08.11.2012 MUDr. U. X. vyplýva, že uvedená reakcia maloletej bola vyhodnotená ako „nezávažná reakcia po očkovaní“, ktorá nebola kontraindikáciou a v prípade druhého maloletého dieťaťa žalobcov, očkovanie prebehlo bez závažných reakcií, pričom celkové a lokálne príznaky vymizli do 48 hodín.

K námietke žalobcov, že sa krajský súd nevysporiadal s ich námietkami formálnosti poskytnutia informovaného súhlasu a výhradou svedomia, ktorú uplatnili z dôvodu vnútorného presvedčenia, z obavy z rizík očkovania a najlepšieho záujmu dieťaťa, ako aj výhrady proti zloženiu vakcíny, čo činí jeho rozhodnutie nepreskúmateľným, najvyšší súd poukazuje na vyššie uvedený nález ústavného súdu a v ňom poukázaniu ochrannú úlohu štátu. Podľa § 62 ods. 13 zákona č. 362/2011 Z. z. „Ak sa imunobiologický liek podáva pacientovi v zdravotníckom zariadení, písomnú informáciu pre používateľov poskytne pacientovi alebo jeho zákonnému zástupcovi bez vyzvania ošetrojúci lekár ešte pred podaním imunobiologického lieku.“ Ústny pohovor a prečítanie príbalového letáku je bežná prax poskytovania písomnej informácie o imunologickom lieku. Keďže zákon nehovorí akou formou sa má písomná informácia o imunologickom lieku poskytovať, ústna forma vylúčená nie je. Uvedené námietky potom odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti za daného skutkového a právneho stavu veci sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že žalobkyňa (v 1. rade) tým, že odmietla dať zaočkovať svoje maloleté dieťa, sa ako zákonný zástupca dieťaťa dopustila podľa § 56 ods. 1 písm. k/ zákona č. 355/2007 Z. z. priestupku, za ktorý správny orgán oprávnené uložil sankciu.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom podaného odvolania,

nerozhodol svojvoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie napadnutého rozsudku, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd preskúmal v medziach podaného odvolania aj uznesenie č. k. 11S/15/2013-200 z 11.04.2016, ktorým krajský súd opravil zjavnú nesprávnosť v písomnom vyhotovení rozsudku č. k. 11S/15/2013-179 z 24.06.2015, časť odôvodnenie strana 4, riadok 4. „Z predloženého administratívneho spisu žalovaného, súčasťou ktorého je i spis prvostupňového správneho orgánu, teda správcu dane...“, tak, že správne má znieť: „Z predloženého administratívneho spisu žalovaného, súčasťou ktorého je i spis prvostupňového správneho orgánu, teda Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre.....“. V rámci odvolacieho prieskumu neboli zistené skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť napadnuté rozhodnutie, keď odvolacie dôvody, ktoré sa vzťahujú na meritórne rozhodnutie nemajú s dôvodmi opravy žiaden súvis, zjavná nesprávnosť nebola v meritórnom odvolaní namietaná a preto, keďže iné dôvody žalobcovia v odvolaní neuviedli, najvyšší súd napadnuté uznesenie potvrdil, ako vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože neboli v odvolacom konaní úspešní a žalovanému ich náhrada zo zákona neprináleží.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.